

Guía Docente			
Datos Identificativos			2023/24
Asignatura (*)	Intervención logopédica nos trastornos da fala e a voz	Código	652G04027
Titulación			
Descriptores			
Ciclo	Período	Curso	Tipo
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria
Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación		
Coordinación	García Real, Teresa Juana	Correo electrónico	teresa.greal@udc.es
Profesorado	García Real, Teresa Juana	Correo electrónico	teresa.greal@udc.es
Web			
Descripción xeral	Esta asignatura pretende o aprendizaje dos recursos terapéuticos aplicables aos trastornos da fala e da voz (disartria, disglosia, dislalia, disfemia e disfonía)		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer a avaliación, programación e terapia das 4 patoloxías.			A1 B1 C1 A2 B3 C6 A6 B5 C7 A7 B7 A8 B8 A13 B11 A14 B13 A15 B14 A17 B16 B17 B19 B21 B22 B24
Capacidade para deseñar programacións terapéuticas e resolver problemas durante a intervención logopédica das 4 patoloxías.			B9 C1 B16 C6 B17 C7 B19 B21 B22 B24

Capacidade para deseñar intervención logopédica nas patoloxías.	A3 A9 A10 A11 A12 A16 A18 A21 A22 A23 A27 A28	B2 B4 B6 B10 B12 B15 B18 B20	C8

Contidos		
Temas	Subtemas	
Tema 1. Aspectos xerais na intervención dos trastornos da fala e da voz	1.1. Anatomía e fisioloxía do aparato vocal e fala. 1.2. Conceptos básicos de Lingüística. 1.3. Desenvolvemento embrionario. 1.4. Control neuromuscular da fala.	
Tema 2. Intervención logopédica nas Disfonías.	2.1. Concepto de Disfonía funcional e orgánica. Tipos de disfonías funcionales. 2.2. Avaliación da voz: anamnesa e exploración acústica e visual. 2.3. Obxectivos e principios de intervención. 2.4.. Enfoques terapéuticos. 2.5. Recursos xerais de tratamiento.	
Tema 3. Técnica vocal: aspectos respiratorios, fonación e resonancia.	3.1. Aspectos fisiológicos. 3.2 Corrección dos errores funcionais. 3.3 Técnicas vocales específicas.	
Tema 4. Tratamiento das disfonías específicas.	4.1. Parálisis vocal. 4.2. Trastornos da muda vocal.	
Tema 5. Fundamentos teóricos das Disartrias.	5.1. Concepto, etioloxías e clasificación clínica. 5.2. Evaluación das disartrias: anamnesis, exploración das funcións de respiración, deglución, masticación, fonación e articulación	
Tema 6. Intervención logopédica nas Disartrias.	6.1. Obxectivos e principios. 6.2. Enfoques terapéuticos. 6.3. Técnicas e recursos específicos para as alteracións da deglución e masticación. 6.4. Técnicas e recursos específicos para a respiración, fonación e articulación.	
Tema 7. Fundamentos teóricos das Disfemias.	7.1. Concepto e principais teorías etiopatogénicas. 7.2. Características clínicas e diagnóstico diferencial. 7.3. Avaliación das disfemias.	
Tema 8. Intervención das Disfemias.	8.1. Obxectivos. 8.2. Recursos específicos para la disfluencia, logofobia e síntomas neurovegetativos.	
Tema 9. Intervención logopédica nas Disglosias.	9.1. Clasificación e tipos clínicos. 9.2. Intervención na disglosia: principios, obxectivos e recursos terapéuticos.	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais

Estudo de casos	A1 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 A16 A17 A18 A21 A28 B1 B3 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B16 B17 B19	5	20	25
Actividades iniciais	A1 A2 A6 A8 A13 A14	2	1	3
Prácticas clínicas	A3 A6 A7 A8 A14 A15 A17 A22 A23 A27 B3 B4 B5 B6 B13 B22 C6 C8	21	0	21
Simulación	A1 A6 A7 A8 A13 A14 A15 A17 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B24 C1 C6 C7	3	9	12
Debate virtual	B5 B7 B8 B9 B11 B14 B16 B17	3	12	15
Proba de resposta múltiple	A1 A6 A7 A8 A13 A14 A15	3	60	63
Recensión bilbiográfica	A7 A8 A14 A15 A17 B2 B5 B7 B9 B13 B21 B22 B24 C1 C6	3	6	9
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	Programación terapéutica de casos clínicos dos trastornos impartidos nas sesións maxistrais para aprender a deseñar o tratamento da logopedia, obxectivos de planificación, sistemática e selección razonada de exercicios. Haberá grupos de traballo de 5-6 persoas e será luns (Moodle e TEAMS) os luns, na franxa horaria das sesións interactivas.
Actividades iniciais	Actividades iniciais Avaliaranse as competencias dos estudiantes (coñecemento dos trastornos e a súa avaliación). Para iso, planearase unha tarefa en Moodle (cuestionario inicial) que se autocompletará o primeiro día de clase.
Prácticas clínicas	Sesión maxistral Os contidos teóricos serán ensinados a todo o grupo (Bases fundamentais, avaliación, intervención e programación terapéutica). Para iso empregarase a plataforma TEAMS e Moodle.

Simulación	Prácticas a través das TIC Para aprender certas habilidades terapéuticas mediante a práctica, os grupos de trabalho realizarán unha simulación de intervención logopédica nun sospeitoso paciente con disfonia (Role Playing). Poderase emplegar medios TIC (presentación de vídeos, power-point con audios, chat por TEAMS, foro de Moodle, etc.) e participarán todos os membros do grupo con diferentes papeis (paciente, avaliador, programación, intervención). Deste xeito, os estudiantes poñerán en práctica os coñecementos teóricos, as habilidades de comunicación e a resolución de problemas en equipo. Esta actividade farase en pequeno grupo (5-6 persoas) e terá lugar praticamente, preferentemente, na franxa horaria das sesións interactivas. No caso de que se poida facer de xeito presencial, os grupos de trabajo distribuiranse na franxa horaria. Calquera dúbida que poida xurdir será resolta nas sesións interactivas ou no horario das titorías. Esta actividade computa para a avaliação da materia.
Debate virtual	Debate virtual: Actividade para reflexionar sobre os contidos teóricos recibidos a través de preguntas relacionadas co tema e farase ao final de cada sesión maxistral. O tempo considerado para esta actividade é de aproximadamente 20 minutos, para todo o grupo e a través TEAMS.
Proba de resposta múltiple	Proba de elección múltiple Proba obxectiva individual para avaliar os coñecementos e as habilidades adquiridas durante a aprendizaxe da materia. Para iso, haberá nunha proba na data oficial. Estas proba fárانse coa plataforma Moodle.
Recensión bibliográfica	O alumno realizará unha revisión bibliográfica sobre un tema ou aspecto clínico en grupo (5-6 estudiantes). Esta revisión presentarase nun informe escrito que sintetiza os más relevantes na literatura (introducción) coa una extensión 6-7 folios e unha más para referencias. Irá acompañado das referencias bibliográficas empregadas, segundo os estándares da APA. As contribucións recentes (últimos 5 anos), de calidade, internacionais e nacionais serán avaliadas, incluíndo polo menos 10 referencias en inglés.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	Os estudiantes terán unha atención personalizada para levar a cabo ou resolver dúbidas nas actividades más prácticas (estudos de caso, aprendizaxe corroborativa, prácticas a través das (TIC), debate virtual e busca bibliográfica).
Recensión bibliográfica	Esta atención ofrecerase aos estudiantes nas horas nas que se desenvolvan estas actividades (franxa horaria das sesións interactivas) ou no horario de titorías (martes 10 -14 horas, 2 semestre).
Simulación	
Debate virtual	Esta atención personalizada será preferentemente virtual (plataforma TEAMS-chat, Moodle-forum). Para o chat en TEAMS é recomendable solicitar unha cita por correo electrónico o chat para mellor organización.

Avaluación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Recensión bibliográfica	A7 A8 A14 A15 A17 B2 B5 B7 B9 B13 B21 B22 B24 C1 C6	Grupo Os criterios de avaliação inclúense os seguintes: capacidade de síntese, calidade bibliográfica -revistas internacionais e nacionais, últimos 5 anos e de bases de datos coñecidas e de alta calidade como Web of Science, Scopus, PubMed, etc.- e expresión escrita correcta (referencias ortográficas, narracións e bibliográficas segundo APA). A busca realizarase un trastorno de casos clínicos en 6-7 páginas e 1 referencias. A busca bibliográfica fárase en grupos formados por 5-6 alumnos/as.	10

Simulación	A1 A6 A7 A8 A13 A14 A15 A17 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B24 C1 C6 C7	Xogo de rol nun caso de disfonía (grupo): Criterios de valoración: Mesmos criterios que os establecidos no estudo de casos. Ademais, considéranse os seguintes: 1. Habilidades de comunicación: son, claridade, dicción e fluidez na exposición oral. 2. Nivel de conocemento e dominio dos termos técnicos adecuados. 3. Calidade e grao de elaboración das diapositivas ou vídeo presentado. 4. Normas ortográficas.	20
Proba de resposta múltiple	A1 A6 A7 A8 A13 A14 A15	Individual. Proba única na data oficial, con 4 respuestas posibles e cada erro restará 0,20 puntos.	70

Observacións avaliación

Primeira oportunidade: Unha vez sumados todos os resultados das actividades de avaliação (grupais e individuais), é necesario obter un mínimo de 5 puntos sobre 10 posibles para superar a materia. 20% simulación e 10% revisión bibliográfica como actividades grupais e 70% proba de opción múltiple como actividad individual.

Segunda oportunidade: para aprobar a materia en segunda oportunidade, o alumnado deberá obter 5 puntos sobre 10 posibles nunha única proba tipo test, que se realizará na data oficial do exame e que contará co 100%

O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención académica de asistencia realizará unha única proba de opción múltiple e computará 100%, tanto na primeira como na segunda oportunidade.

Segundo o artigo 11, apartado 4 b), do Regulamento disciplinar do estudiantado da UDC, no caso de plaxio:

O alumnado terá a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese:

o/a estudiante será cualificado con ?suspenso?(nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico,

tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Morrison Murray (1996). Tratamiento de los trastornos de la voz. Barcelona: Masson - Vila Josep (2009). Guía de intervención logopédica en las disfonías infantiles. Madrid: Síntesis - Verdolini Abbot Katherine (2008). Lessac-madsen Resonant Voice Therapy. San Diego: Plural Publishing - Sataloff Robert (2005). Treatment of voice disorders. San Diego: Plural Publishing - Perelló Gilberga Jordi (1982). Canto-dicción. Foniatria estética. Barcelon: Científico-Médica - Perelló Gilberga Jordi (1990). Trastornos de Habla. Barcelona: Masson - Roberston Sandra (1999). Working woth dysarthrics a practical guide to therapy for dysarthria. New York: Thieme - Murdoch Bruce (1998). Dysarthria a physiological approach to assessment and treatment. United Kingdom: Stanley Thornes - Fernández Zúñiga Alicia (2005). Guía de intervención logopédica en tartamudez infantil. Madrid: Síntesis - Conture Edward y Curlee Richard (2007). Stuttering and related disorders of fluency. New York: Thieme - Zambrana Nidia (1998). Logopedia y ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial: Tratamiento precoz y preventivo. Barcelona: Masson Enlaces de interés:www.espaciologopedico.comhttp:// www.asha.org.
Bibliografía complementaria	Revistas relacionadas coa Logopedia. Revista de Investigación en Logopedia. Revista de Logopedia, Foniatria y Audiología (suscrita la UDC) Journal of Voice. European Journal of Disorders of Communication. Journal of Speech, Language and Hearing Research. International Journal of Language and Communicaton Disorders. International Journal of Speech-Language Pathology. Folia Phoniatrica et Logopaedica.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística/652G04004

Fundamentos de intervención logopédica/652G04005

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Comunicación aumentativa e alternativa/652G04022

A voz profesional/652G04040

Materias que continúan o temario

Estratexias de intervención temperá/652G04025

Observacións

Es recomendable ter coñecemento de inglés para o manexo das fuentes bibliográficas. (nivel B1 mínimo). Recordar o uso recomendable do mascarilla na aula para as posibles actividades prácticas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías